

SZAKDOLGOZAT

**Sinkovicz Nóra Magdolna
Tanító szak**

**Kaposvár
2023**

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Tanító szak

**A szeretetnyelvek megjelenése a kötelező vagy házi
olvasmányokban és azok lelki és pszichológiai
hatásai a gyerekekre nézve**

Belső konzulens: Dr. Gombos Péter
egyetemi docens

Készítette: Sinkovicz Nóra Magdolna
HR525M
Levelező tagozat

Intézet/Tanszék:
Magyar Agrár- és Élettudományi
Egyetem/Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Kaposvár
2023

Tartalom

Bevezető.....	4
Bevezetés a szeretetnyelvek világába	6
Szeretetnyelvekről általánosságban	6
Az öt szeretetnyelv és jellemzői	7
Miért fontos a gyerekek számára?	8
Az öt szeretetnyelv kisiskolás korban	12
Az öt szeretetnyelv kamasz korban	14
Kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek	17
Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány című olvasmányban megjelenő szeretetnyelvek.....	18
Bosnyák Viktória: Puszedli és Habcsók	21
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című olvasmányban megjelenő szeretetnyelvek	22
Stanley, a szerencse fiú című regényben megjelenő szeretetnyelvek	25
Molnár Ferenc és Louis Sachar regényében megjelenő szeretetnyelvek pszichológiai és lelki hatásai a felső tagozatos gyerekekre nézve	27
Saját empirikus kutatás a témában	31
Összegzés	40
Felhasznált irodalom	42

Bevezető

Nagyjából 8-10 évvel ezelőtt hallottam először a szeretetnyelvekről. Éppen abban az időszakban, amikor elveszett identitásomat próbáltam helyreállítani, amikor mindent hiábavalónak éreztem, amikor folyamatosan azt érezte velem a világ, és önmagamnak is azt sulykoltam, hogy semmire nem vagyok alkalmas. Ezen időszakom végeláthatatlan folyamában kezdtem el igazán gyerekekkel foglalkozni. Ekkor ajánlotta egy ismerősöm Gary Chapman és Ross Campbell Gyerekekre hangolva című könyvét.

Első olvasásra is lenyűgözőnek találtam a szeretet kifejezésének módjait, ahogy az írók ezt részletekbe menően kifejtik. Ezután elkezdtem olvasni a folyamatosan megjelenő könyveiket. Mint például Egymásra hangolva, Kamaszokra hangolva, Fiatalokra hangolva, Az 5 szeretetnyelv szőlóban. Résztvettem Gary Chapman előadásán is. Ezek által sokat fejlődött a saját érzelmi világom, önmagam elfogadása. Kapcsolataim, amikor erre tudatosan is odafigyeltem, mélyülni kezdtek. Jobban értettem a körülöttem lévő embereket. A munkám végzésében is érzékelhető volt a folyamatos fejlődés, mert ezen szeretetnyelvek segítségével meg tudtam adni azoknak a bölcsődés gyerekeknek – akik még nem tudtak beszélni – mindazt, amiből tudták, hogy vigyázunk rájuk, biztonságban vannak, szeretjük őket. Ezt látva a szülők is megnyugodva hagyhatták ott csemetéiket.

Ebből kiindulva, amikor elkezdtem iskolában dolgozni, fontos volt számomra, hogy nemcsak a picik, de az idősebbek körében is észrevegyem, hogy a tanulókat milyen módon tudom motiválni a tanulásra. Ezenfelül a szociális rétegződés egy másik világába csöppentem, hiszen az iskola tanulóinak 85%-a nehéz körülmények közül érkezett mind anyagi, mind szociális, mind értelmi, érzelmi területen. Így sok kérdés merült fel bennem, csak párat szeretnék itt felsorolni.

- Hogyan tudom személyre szabottan motiválni a gyerekeket a tanulásra?
- Leendő pedagógusként reális határokat betartva hogy tudom kipótolni mindazt a szeretethiányt, amit ezek a gyerekek nem kapnak meg otthon?

- Hogyan készíthetek fel a felnőtt életre olyan gyerekeket, akiknek alapvetően nem volt mintájuk erre?

- Mennyire tudom befolyásolni és pozitív irányba terelni a tanórák keretein belül a diákokat ért negatív iskolai, otthoni hatásokat?

- Milyen formában adnak útmutatást erre a kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek?

Ezek a kérdések már régóta foglalkoztathatnak ebben a hivatásban dolgozó pedagógusokat is. Így jómagam is belevetettem ezek megválaszolásába. A szeretetnyelvi könyvek ebben nagy segítségemre voltak.

Arra a megállapításra jutottam, és azért is ezt a témát választottam, mert a kérdéseim külső szemlélőként olvasva többnyire arra engednek következtetni, hogy ezek mind a tanításon kívülre eső egyéb dolgok – amiben úgy gondolom, valamekkora szerepet leendő tanítóként is vállalnom kell –, de szeretném ezt a tananyagot keresztül is elültetni a palántákban.

Mint magyar műveltségterületes hallgató, két-két kötelező vagy házi olvasmányon keresztül szeretném bemutatni a szeretetnyelveket, valamint ezek pozitív pszichológiai és lelki hatásait a kisiskolás- és kamaszkor fejlődésére nézve. Ezek ismeretében a tanulók talán magabiztosabban vághatnak bele a középiskolás, illetve a nagybetűs élet nehéz, de annál izgalmasabb rejtélyeibe, ahol nap nap után próbára lesznek téve nemcsak fizikai és szellemi értelemben, hanem érzelmi állapotukban is.

Szakdolgozatomat a szeretetnyelvek részletezésével, jellemzésével kezdem, melynek célja, hogy átfogóbb képet adhassak a témakör tanulmányozása során tett megfigyeléseimről, fontosságáról. Majd az általános iskola alsó és felső tagozatos korosztályának pszichológiai fejlődésére és a szeretetnyelvek hatásaira, jelentőségére térek ki. Ezután a választott kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelveket és a gyerekekre tett hatásukat fogom taglalni, végül kutatásom alátámasztása érdekében az erre a célra létrehozott és számos ember által kitöltött kérdőívek kiértékelésével, majd összegzéssel zárom.

Bevezetés a szeretetnyelvek világába

Szeretetnyelvekről általánosságban

A szeretetnyelvek azok a különböző módok, amelyekkel az emberek kifejezik és megértik a szeretetet. Mindenki más-más szeretetnyelvet beszél, és a szeretetnyelvek az élet különböző területein is eltérőek lehetnek. Ezért, ha valóban szeretnénk megértetni és megértetni magunkat másokkal, érdemes a szeretetnyelvek széles skáláját megtanulni és használni.

A szeretetnyelvek egy elméleti keretrendszer, amelyet dr. Gary Chapman által kidolgozott könyvében ismertettek. Az elmélet szerint az embereknek öt különböző szeretetnyelve van, amelyek közül mindegyik az adott személynek a legfontosabb és legértékesebb módja arra, hogy érzelmi kötődést és szeretetet kapjon másoktól. Fontos azonban, hogy minden embernek lehetnek saját, sajátos preferenciái és kombinációi az öt szeretetnyelvből, valamint a szeretetnyelv, amelynek megnyilvánulását az egyik egyén kifejezi, nem feltétlenül egyezik meg a másik személyével. Azaz minden embernek van egy elsődleges szeretetnyelve. „Ez a szeretetközlésnek az a módja, amelyre a legérzékenyebben reagál.”¹ A szeretetnyelvek megértése és tudatos alkalmazása hozzájárulhat az érzelmi kötődés elmélyítéséhez és pozitív kapcsolatok kialakításához másokkal. A szeretet kifejezését, valamint elfogadását alapvetően öt kategóriába lehet sorolni, melyek a következők: testi érintés, elismerő szavak, minőségi idő, ajándékozás, végül a szívességek. E szeretetnyelvek megértése nagyban javíthatja a házastársak, családtagok, szerelmi partnerek és barátok közötti kapcsolatokat.²

---

¹ Chapman, Gary – Campbell, Ross: Az 5 szeretetnyelv gyerekekre hangolva : Szeresd úgy, hogy érezzel. Budapest: Harmat Kiadó, 2021. p. 7.

² Uo. p. 22.

Az öt szeretetnyelv és jellemzői

Az első szeretetnyelv a testi érintés. Azok az emberek, akik számára ez az elsődleges, a legfontosabb, hogy érzéki és szeretetteljes érintést kapjanak másoktól. A fizikai kapcsolatok fontosságát hangsúlyozza. Ilyenek lehetnek az ölelések, a puszik, a simogatások vagy az egyszerű kézfogások. Azok az emberek, akik gyermekkorukban sok szeretetet kaptak, érzelmileg gazdagabb életet élnek, mint azok, akik kevés vagy semmilyen pozitív visszacsatolásban nem részesültek. Az, hogy mi az elfogadható és mi a nem megfelelő a férfiak és nők közötti érintés tekintetében, az egyes kultúrák sajátossága. Az elfogadható érintés a szeretet kifejezése, míg a nem megfelelő érintés kellemetlenséget és megaláztatást okozhat. A fizikai érintés érzelmi energiát közvetít azok számára, akiknek ez a szeretet nyelvét jelenti.³ A második szeretetnyelv az elismerő szavak, melyek szóbeli megerősítést jelenthetnek egy szeretett személy számára. A köszönőszavak szólhatnak egy személy jelleméről vagy megjelenéséről, vagy egy olyan cselekedetről, amelyet értékelünk vagy másokért teszünk. Például: „Köszönöm, hogy elhoztad a tányéromat a mosogatóba. Nagyon csinosan öltöztél ma.” Azok számára, akiknél a hála a szeretet elsődleges kifejeződése, a dicsérő szavaink valósággal mámorítóak lehetnek. Az elismerő szavak három csoportba oszthatók, ezek a bátorítás, a dicséret és a megerősítés.⁴ A harmadik szeretetnyelv a minőségi idő. A minőségi idő azt jelenti, hogy tisztelettel és céltudatos figyelemmel fordulunk a partnerünk felé. A közös tévézés nem ezt teszi, mivel nem egymásra irányítja a figyelmet. Amikor minőségi időt szeretnénk valakivel együtt eltölteni, a feljebb említett példa erre nem alkalmas. Viszont amikor beszélgetünk, nézzünk egymásra, és figyeljünk oda! A közös kirándulás, séta, vagy biciklizés is minőségi idő, ha az együttlét a fontos, nem pedig a közlekedés. A minőségi idő annak kifejezése, hogy mennyire szeretünk együtt lenni valakivel és azért

---

³ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 31–41.

⁴ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 47–57.

tesszük, mert élvezzük egymás társaságát. Magába foglalja tehát a figyelmet, a jelenlétet és az együttélés vagy együttlét élményét.⁵ Negyedik szeretetnyelv az ajándékozás. Sokan akkor érzik a legnagyobb szeretetet, amikor ajándékot kapnak. Az ajándékokkal is meg lehet mutatni, hogy valakire akkor is gondolnak, amikor nincs vele együtt. Feltehető kérdés, hogy milyen ajándéknak örülhet az illető. Ez az ajándékozás utáni reakciók által is megfigyelhető, valamint a megjegyzésekből, vagy abból is, hogy miről beszél a legtöbbet, mi az érdeklődési köre a szabadidő tekintetében. Fel is lehet soroltatni, hogy milyen ajándéknak örülne az a bizonyos személy. Az ajándékoknak nem kell drágának lenniük: egy csokor virág, egy doboz csokoládé, egy képeslap vagy akár egy könyv is kifejezheti a szeretetet. A lényeg, hogy figyelmesen kell választani olyan dolgokat, amelyek tényleg örömet szereznek a másinak.⁶ Az utolsó szeretetnyelv a szívességek. A tettek sokszor többet jelentenek a szép szavaknál, főleg annak, akinek ez az elsődleges szeretetnyelve. Ha azt szeretnénk, hogy szeretve érezze magát valaki, meg kell hallgatnunk mit és hogyan szeretne csinálni, majd megbeszélni vele, hogy mi milyen módon tudunk ebben segíteni, vagy csak belevetjük magunkat a teendőnkbe, megkönnyítve ezzel az életét. A szolgálat az egyéni igények és kérések teljesítéséről szól, amelyek segítik a másik személy boldogságát és kényelmét.⁷

Miért fontos a gyerekek számára?

Az érzelmek taníthatóak, tanulhatóak és befolyásolhatóak az agy általi meggyőzéssel.⁸ Az érzelmeink, érzelmi intelligenciánk befolyásolja az életünket, jellemünket, kapcsolatainkat. Agyunk edzésével, tanításával felismerhetjük és irányíthatjuk azokat.

---

⁵ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 61–69.

⁶ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 75–84.

⁷ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 87–99.

⁸ Jávorné Koložsváry Judit: Korunk gyermekeinek érzelmi élete : Az iskolában folyó érzelmi nevelés. Gyermeknevelés (2015.) 3. évf. 1. szám p. 119.

Korai életkorban mindenkit hatékonyan meg lehet tanítani arra, hogy megnevezze az érzelmeit. Egy két-három éves gyermek például bizonytalanságot, védtelenséget, ingerültséget, kétségbeesést, szorongást és dühöt érezhet, amikor „hisztizik”. Ha mi fejlesztjük az érzelmi intelligenciájukat azzal, hogy azonosítjuk, megneveztetjük és kifejeztetjük a gyermekkel érzelmeit, egy idő után alábbhagy az effajta megnyilvánulásuk. Minden embernek vannak olyan érzései, amelyet a környezet jónak vagy rossznak tart, és ezen túlmenően, viszont mindenkinek joga van a különböző érzelmeket átélnie. Ami fontos a gyerekek számára, hogy tudják, a szüleik szeretik őket. Viszont a gyermekben is működik, hogy mit kezd vele. Az ilyen érzésekkel rendelkező gyerekeknek fontos ismereteket kell átadnunk szülőként és pedagógusként is. Többek között, hogy joguk van a boldogsághoz, joguk van sírni, joguk van neheztelni, dühösnek lenni, féltékenynek és irigynek mutatkozni, sőt részt venni, együttérezni is másokkal, valamint megérteni, hogy a körülöttük lévőeknek is vannak hasonló érzelmei. Ez az út, amely az érzelmeknek a gondolkodásra gyakorolt hatásához vezet és a gondolkodás képességéhez, másokért és önmagukért.⁹

A szülők és a tanárok ezt a folyamatot esetleg nehéznek és küzdelmesnek találhatják, és attól tarthatnak, hogy a gyermek impulzív válik, vagy annak megfelelően cselekszik, nem lesz önuralma vagy önkontrollja. E félelmek eloszlatása érdekében figyelembe kell venni a következőket. Az érzelmi intelligencia egyik alapfeltétele az önismeret. Az önismeret nélkülözhetetlen elemei a továbbiak: annak ismerete, hogy kik vagyunk; hogyan tudjuk kifejezni érzelmeinket; vágyaink teljesítését; felismerjük a jelenlegi élethelyzetünk jellegét és meg tudunk-e békülni vele. Ehhez az önuralom vezet. Ez a készségkészlet megkönnyíti a stressz- és konfliktushelyzetek kezelését. Az érzelmek kiegyensúlyozása, a negatív érzelmeink dominanciájának megakadályozása a gyermekimpulzus kontrolljának fejlesztése szükséges. Ezek az önmotiváció összetevői: az ellenálló képesség, irányítás, reménykedés, empátia. Az empátia legfontosabb alaptétele a mások érzelmeinek elképzelése. Ez az alapja az

---

⁹ Uo. p. 121.

embertársakkal való együttműködésnek, a jó konfliktuskezelésnek és a jó kapcsolatépítésnek. Ez feltételezi a saját tapasztalat megélését, a saját érzelmek felmerülésének, kiteljesedésének és lecsengésének átélését. Így tudjuk elképzelni és felismerni mások érzelmeit, és szembe tudunk nézni bárkivel, valamint együtt tudunk élni velük. Az érzelmi fejlődés és tanulás magában foglalja a társadalmi feltételeket, a társadalmi szociális folyamatokat, amelyek csak másokkal kapcsolatban fejlődhetnek. Ilyen a szülőkkal, testvérekkel, tanárokkal és a kortársakkal való kapcsolat. Sikereik és gyengeségeik befolyásolják az ideális érzelmi fejlődést. Az érzelmi fejlődés feltételei a kötődés és a szeretet. A kifogástalan kötelék támogatást, ösztönzést, védelmet, biztonságot és elismerést is jelent az egyén számára, ugyanakkor alapja a fejlődésnek. A szeretet magas intenzitású érzelem, ami nélkül megfelelő, optimális személyiségfejlődés abszolút nem létezhet. A családon belül az anyai, apai szeretet, elfogadás, a gyermek testi és lelki egészsége, „jólét”, a tudatos példamutató magatartás kialakítása, alakítása, fenntartása, mintaszerű családi viselkedés irányítása, a család szeretetnyelvének megértése a cél. Mindenkinek meg vannak a saját preferenciái, különösen érzékeny kiváltó érzelmek, amelyek a szívre rezonálnak.¹⁰ A szeretet nyelvének elmélete közelebb vihet bennünket ahhoz, hogy megértsük, hogyan lépünk kapcsolatba a gyermekekkel. Segíthet abban, hogy megismerjük a gyerekekkel való kölcsönös viszony helyes módját. A szerző a szeretet kimutatásának öt módját sorolja fel: elismerő szavak, minőségi idő, ajándékozás, szívességek és testi érintés. Természetesen egy embernek számos érzékenységi pontja lehet. Hasonló képpen minden embernek meg van a maga módja a szeretet kifejezésére. A gyermekek optimális fejlődése érdekében szükséges tudni, hogy a gyermekek mit értelmeznek a szeretet kifejezéseként. Majd elemezni kell az öt szeretetnyelvet és megfelelően alkalmazni azokat.¹¹

---

¹⁰ Jávorné Kolozsváry Judit: I. m. p. 122–123.

¹¹ Pinczésné Dr. Palásthy Ildikó: A lelki egészség sajátosságai kisiskolás korban. [online] 2022.05.10. [2023. 02. 13.] URL: http://acta.bibl.u-szeged.hu/28465/1/modszertani_041_004_147-149.pdf

Az elismerő szavak lehet dicséret, megerősítés, bátorítás és biztatás. Ahhoz, hogy jól használjuk őket, ismernünk kell magunkat és a másik személyt is, valamint egymás kommunikációját. Minőségi idő: az együtt töltött időnk dinamikája, tartalma és időtartama meghatározza a közös lét minőségét és hosszát. Jellemzője: kizárólag a másik személlyel való kommunikáció, a telefonos kapcsolattartás, az online közösségi tér használata. Jellegzetessége: mindent félre tenni és csak a másik emberre gondolni! Adakozás: dolgokat vagy önmagunkat adjuk a másíknak egy bizonyos időre (pl.: ünnepek, születésnapok). Kegyelem: olyasmit is megteszel a másíknak, amit te magad nem akarsz megtenni. Testi érintés: a bizalom, a szeretet és az intimitás egyik legfontosabb kifejezője. A másik ember megérint és ez számára legjobb mód a szeretet kifejezésére. Azon a felismerésen alapul, hogy egész lényünk a testünkben és a testünkön keresztül létezik. Ezért nagyon fontos, hogy mi történik a testünkkel, és hogyan bánik a környezet a gyermekek testével. Az érintés érzete olyan fontos az emberi életben, hogy annak hiánya személyiségzavarokhoz vezethet.¹²

Tehát minden gyermeknek szüksége van a szeretetre ahhoz, hogy felelősségteljes felnőtté váljon. Nem elég csak gondoskodni egy gyermekről. Fontos, hogy érzelmi és értelmi fejlődésének egyaránt feltétele legyen, hogy megtapasztalja szeretetünket és szükségletei is ki legyenek elégítve. Erre szolgál a szeretetnyelvek használata is. A szeretetnek fontos szerepe van a gyermeknevelésben. A feltétel nélküli szeretetnek a gyerekekkel szembeni elvárásoktól és viselkedéstől kellene függnie. Ez nem egyenlő az engedékenységgel és nem árthat, hisz ebből nem lehet túl sokat adni, nem lehet túlzásba vinni.

A gyermek elsősorban érzelmi lény, érzékenyen reagál a szeretet és a harag megnyilvánulásaira, ezáltal magatartásunk és cselekedeteink hatnak rájuk. Ahogy a Bibliában is írva van a János levele 3. rész 18. versében: „Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan.”¹³ A

---

¹² Jávorné Kolozsváry Judit: I. m. p. 130.

¹³ Károli Biblia. Budapest: A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2008, p. 270.

szerepet hozzátartozója a harag, ezért fontos, hogy megtanítsuk gyermekeink életében az indulat helyes kezelését is. Ha egy gyermek nem kapja meg a megfelelő törődést, haragját nem tudja kordában tartani. Ahhoz, hogy képessé váljon később a felnőtt életben is túllendülni az akadályokon, születésétől fogva folyamatosan tele kell tölteni az érzelmi tankját. Ehhez nem csak az elsődleges szeretetnyelven kell tudni vele kommunikálni, hanem mellé mind az öt szeretetnyelvet ismerni kell és ezekkel is beszélni hozzá. Tehát összességében a szeretetszükséglet minden más szükséglettel összefüggésbe hozható.¹⁴

Az öt szeretetnyelv kisiskoláskorban

A szeretetnyelvek és a kora gyermekkori nevelés közötti kapcsolat azért fontos, mert segít a gyermekeknek megérteni, hogy mennyire meghatározó, ha mások iránt érzett szeretetüket értelmes módon fejezik ki. A kisgyermekek verbális képességei korlátozottak, ami miatt nem tudják ugyanúgy kifejezni érzelmeiket, mint a felnőttek. Azáltal, hogy megtaníjtuk nekik az öt szeretetnyelvet, és azt, hogy mindegyik nyelvvél hogyan lehet kinyilvánítani a másik ember érzései vagy cselekedetei iránti megbecsülést, segít a gyerekeknek abban, hogy erős kapcsolatokat alakítsanak ki kortársaikkal, valamint az életükben fontos felnőttekkel. Emellett lehetővé teszi számukra, hogy jobban megértsék, hogyan érezhetnek mások, vagy mire lehet szükségük tőlük érzelmileg egy adott pillanatban.

Egy kisgyermeknek elengedhetetlenül szüksége van a testi érintésre, hiszen egész napra biztosíthatja lelki egyensúlyát. Mindenfajta testi érintést magába foglal a puszin és az ölelésen kívül korosztályhoz igazítva.

Az elismerő szavak a bátorítást, útmutatást, dicséretet, szóbeli megerősítést és a gyengéd, becéző szavakat is jelenti.

Az együtt töltött időnek fontos része a kedves és szeretetteljes szemkontaktus. A közös időtöltés során nem csak a közös tevékenység jelenti a minőségi időt,

---

¹⁴ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 41.

hanem a bensőséges beszélgetés is. A meghitt beszélgetések során fontos erkölcsi és lelki igazságokat adhatunk át, amik nagyban erősítik az egyén helyes önértékelését, ezeken felül pozitív érzésekkel töltik fel a gyermeket.

Az ajándék nemcsak abban a pillanatban nyújt szeretet a másik számára, amikor átadjuk neki, hanem évekkel később is jó emlékekkel tölti el, amikor visszaemlékszik arra. Ami a szívünknek a legkedvesebb ajándék, az a szeretet jelképévé is és a szeretetnyelv egy-egy kifejezésévé válnak. Viszont önmagában, ahogy a többi szeretetnyelv, az ajándékozás sem tölti ki teljes mértékben a gyermek érzelmi tankját, szükséges a testi érintéssel, szóbeli megerősítéssel, szolgálatkészséggel és az együtt töltött idővel karöltve használni. Az igazi ajándék nem ellenszolgáltatás, manipuláció vagy megvesztegetés, hanem a szeretet önkéntes és ingyenes kifejezése. Fontos, hogy az ajándékok pozitív célt szolgáljanak a gyermek életében. Van, akinél a szolgálatkészség jellemzi a legjobban a szeretet kifejezését. Szülőként a gyerekeknek fogantatásuktól kezdve, házastársak, illetve barátok egymás felé, tanár a diák és kollégái felé végezhet szolgálatot. A szolgálatkészség felelősségvállalásra, segítőkészségre tanítja a gyermekeket, életkornak megfelelően. Szolgálatkészségünknek mintaadó szerepe van. A feladatunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinknek, hogy saját magukat és másokat is tudjanak szolgálni. A szívességeket szeretetből végezzük minden hátsó szándék nélkül és erre kell ösztönözni a gyermekeket, hogy saját képességeihez mérten bontakoztassák ki ajándékaikat embertársaik felé együttérzésből és őszinte szeretetből.

Az alsó tagozat tökéletes alkalom arra, hogy megismertessük ezeket a nyelveket, és megtanítsuk a diákoknak, hogyan használhatják őket a személyes és a tanulmányi kapcsolataikban. Ezeknek a nyelveknek az elsajátítása segíthet a diákoknak abban, hogy jobban megértsék önmagukat, valamint erős kapcsolatokat építsenek ki társaikkal és tanáraikkal. Ez végső soron sikeresebb kommunikációhoz és jobb tanulmányi teljesítményhez vezethet.

Az öt szeretetnyelv tanításával a diákok megtanulhatják, hogyan fejezzék ki érzéseiket egészséges módon, és megérthetik, hogy a különböző emberek külön-

böző módon kommunikálnak és fejezik ki a szeretetüket. Ez segíthet nekik abban, hogy empátiát és tiszteletet fejlesszenek mások iránt, valamint, hogy jobb kapcsolatokat építsenek ki a tanárokkal és a társaikkal. Az öt szeretetnyelv megértése emellett abban is segíthet, hogy a diákok sikeresebbek legyenek az iskolán kívüli társas érintkezéseikben. Ennek hatására képesek lesznek jobban kommunikálni a barátokkal, családtagokkal és erősebb kapcsolatokat kiépíteni. Az öt szeretetnyelv elsajátítása segíthet továbbá csökkenteni a stresszt és a konfliktusokat az osztályteremben. A diákok képesek lesznek felismerni, ha valaki az anyanyelvükön kommunikál velük, és ez pozitívabb viszonyhoz és jobb megértéshez vezethet. Ez segíthet abban is, hogy a tanulók türelmesebbek legyenek egymással, ami kevesebb félreértésből adódó konfrontálódáshoz vezet. E nyelvek elsajátításával nagyobb empátiát is kialakíthatnak mások iránt, és jobban megérthetik, hogy a különböző emberek hogyan fejezik ki a szeretetet. Végző soron ez jobb tanulmányi teljesítményhez és erősebb szociális interakciókhoz vezethet.

Az öt szeretetnyelv kamaszkorban

A szeretetnyelv a serdülőkorban a szocializáció fontos eszköze. Segíthet a tizenéveseknek kapcsolatokat építeni, érzéseket kifejezni és bizalmat kialakítani társaikkal. Azok a tizenévesek, akik több szeretetteljes nyelvet használnak beszélgetéseik során, magasabb önbecsüléssel rendelkeznek, és nagyobb valószínűséggel alakítanak ki pozitív kapcsolatokat társaikkal. Azok a kamaszok, akik támogató megjegyzéseket kapnak másoktól, nagyobb valószínűséggel vesznek részt közösségi szolgálatban, például segítenek vagy vigasztalnak egy másik személyt. Emellett a szeretetteljes nyelvhasználat segíthet az érzelmi intelligencia és a mások iránti nagyobb empátia kialakításában. A szeretetteljes nyelvhasználat révén a tizenévesek megtanulhatják, hogyan kommunikáljanak hatékonyan, és fejleszthetik szociális készségeiket, ami a jövőben előnyös lesz számukra. Ebben a korosztályban a testi érintés a szülő részéről kényelmetlenséget okozhat a gyermeknek, főleg, ha egy fiúról van szó. Ettől függetlenül szükségük van egy-egy

ölelésre, simogatásra, még, ha nem is mondják, vagy nem látszik rajtuk. A minőségi időnél inkább a szülővel töltött idő játszik fontos szerepet a kamaszkorban, főleg, ha ez az elsődleges szeretetnyelve a gyermeknek. Mivel minél több időt töltenek már a barátaikkal a „szülői idő” kevesebb helyet kap, ezért is fontos, hogy a gyermek lássa és érezze, hogy bármit megbeszélhet szüleivel, mindig számíthat rájuk, mert ez a korszak rendkívüli jelentőséggel bír a későbbi életére. A szívességek és ajándékozás is kiemelkedő szerepet kap a tizenéveseknél leginkább társaik körében. Szülőként és pedagógusként viszont oda kell figyelni arra, hogy ne eszközzé, fizetséggé alakuljon át.

A serdülőkori romantikus kapcsolatokra is hatást gyakorolhat az öt szeretetnyelv, melyek megértése és alkalmazása pozitív hatással lehet a kamaszkori emocionális összeköttetésekre. Azok a serdülők, akik tisztában vannak saját és partnerük szeretetnyelvével, nagyobb valószínűséggel elégedettebbek a kötelékekben, és jobban tudnak hatékonyan kommunikálni egymással. Ennek oka, hogy a szerelem különböző kifejezési formáinak ismerete lehetővé teszi mindkét partner számára, hogy egymás viselkedését a számukra értelmezhető módon értelmezze vagy „lefordítsa” - szemben azzal, hogy kizárólag a „romantikával” kapcsolatos elvárásokra vagy elképzelésekre hagyatkozzon. Ez azt is jelenti, hogy mindkét partner kifejezheti magát oly módon, hogy a társa megbecsülést érezzen - akár szolgálati cselekedetekkel (pl.: a ház körül való segédkezés), megerősítő szavakkal (pl.: mondjuk el neki, hogy mit jelent számodra), akár fizikai érintéssel, kézenfogással vagy öleléssel.¹⁵

Ebben a korban is szükséges, ha nem szükségesebb tele tölteni a gyermekek érzelmi tankját, hisz a serdülő kor hirtelen változásai nagyobb hatással vannak a fiatalok érzelmeire.¹⁶

---

¹⁵ Bagdy Emőke: Gyermekpszichológia : A kamaszkor fontos kérdései : Kiemelt problémák, veszélyek. [online] [2023.04.22.] URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qVzK6Fiw7uk>

¹⁶ Chapman, Gary – Campbell, Ross: Az 5 szeretetnyelv kamaszokra hangolva : Szeresd feltétel nélkül. Budapest: Harmat Kiadó, 2022. p. 42.

Az öt szeretetnyelv megértésével az általános iskola felső tagozatában tanuló gyerekek jobban megérthetik és értékelhetik osztálytársaik, tanáraik és családtagjaik szeretet- és ragaszkodás- kifejezésének különböző módjait. E megértés révén erősebb kapcsolatokat alakíthatnak ki a körülöttük élőkkel.

Az osztályteremben a tanárok felhasználhatják a szeretetnyelveket arra, hogy továbbfejlesszék diákjaik szociális és érzelmi tanulását. Például megerősítő szavakat mondhatnak, amikor megdicsérik a tanulókat kemény munkájukért vagy egy feladat sikeres elvégzéséért. Ösztönözhetik az ajándékozást vagy a szolgálatot azzal, hogy megkérik a diákokat, hogy hozzanak apró ajándékokat az osztálytársaiknak, vagy felajánlhatják, hogy segítenek nekik például a házi feladatokban. A fizikai érintést is kifejezhetik öleléssel vagy pacsizással. Végül pedig minőségi időt fordíthatnak arra, hogy egyes tanulókkal beszélgessenek, és figyelmesen meghallgassák mondanivalójukat.

Ha az öt szeretetnyelv beépül az általános iskola felső tagozatos osztályaiba, a gyerekek jobban megértik, hogyan fejezik ki az emberek a szeretetet és a ragaszkodást. Ez a megértés erősebb kapcsolatokat fog kialakítani a társaikkal, tanáraikkal és családjaikkal, ami viszont elősegíti a pozitívabb tanulási környezet kialakulását minden érintett számára.¹⁷

---

¹⁷ Chapman, Gary – Campbell, Ross: I. m. p. 170.

Kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek

A szeretetnyelvek megjelenése a kötelező és otthoni olvasásban jelentős pszichológiai hatást gyakorolhat a gyermekekre. Az ilyen típusú könyvek olvasása segíthetnek a gyerekeknek jobban megérteni az érzelmeiket, és erősebb kapcsolatokat alakíthatnak ki a környezetükkel. Ezáltal a nebulóknál már korán bevezetésre kerülnek ezek a fogalmak, így megtanulhatják, hogyan fejezzék ki érzéseiket egészséges és produktív módon, miközben empátiát és toleranciát is fejlesztenek mások iránt.

A szeretetnyelveket gyakran a párkapcsolati kommunikáció egyik módjának tekintik, és ez a gondolat a gyermekirodalomra is alkalmazható. Azon könyvek olvasása, amelyben a szeretetnyelvre utaló történetek megjelennek, segíthetnek a gyerekeknek felismerni az érzelmeiket önmagukban és másokban, ami aztán pozitívabb problémamegoldó és kommunikációs készségekhez vezethet. A kutatások azt mutatják, hogy ezek az olvasás révén elsajátított készségek számos területen előnyösek lehetnek a gyermekek számára, mint például a jobb önkép, a jobb tanulmányi teljesítmény, a nagyobb szociális alkalmasság és az általános jólét.

A szeretetnyelvkönyvek gyermekekre gyakorolt pszichológiai hatásán túl ezek a történetek gyakran az egészséges személyközi kapcsolatokat is elősegítik. Az olyan történetek olvasása, amelyekben erős kapcsolatok vannak a szereplők vagy akár családtagok között, arra ösztönzi a fiatal olvasókat, hogy saját életükben is ilyen kapcsolatokra törekedjenek. Ez abban is segíthet nekik, hogy megtanulják, hogyan reagáljanak megfelelően a különböző élethelyzetekre, amelyekkel, a társaikkal vagy családtagjaikkal való együttélésben találkozhatnak.

Végül soron a szeretetnyelvű könyvek beépítése a kötelező és otthoni olvasmányok közé bizonyítottan számos pszichológiai előnnyel jár a gyermekek számára. Az önkép javításától kezdve az egészségesebb kommunikációs stílusok előmozdításáig az ilyen típusú történetek képesek pozitívan alakítani a fiatal olvasók önmagukról és másokról alkotott gondolkodását.

Bosnyák Viktória humoros, ám de annál példamutatóbb írásában legtöbbször a szívességek szeretetnyelve jelenik meg a főszereplő, Laci, előzékeny és tiszteletteljes viselkedésének bemutatásától a regény végéig, amikor is sikerül megmenti Morcz Aranka nénit (aki valójában tündérként kap szerepet írójától) - két barátjával Dórival és Sárival – a nyugdíjazástól. Erre számos példát találtam, melyeket felsorolásszerűen részletezek a következőkben. Laci úriember módjára kinyitja az iskola kaput két iskolatársa Dóri és Sári előtt.¹⁸ Majd a lányok közrefogják az olvasmány főszereplőjét, nehogy a nagyobb fiúk bántsák.¹⁹ Laci nem hozott magával olvasnivalót az iskolába, így felszaladt a könyvtárba, hogy kibírja az évnyitót, de Aranka néni nem akart könyvet adni Lacinak, végül kiadott neki egyet az ajtón.²⁰ Az igazgató szívességet tett Lacinak azzal, hogy a mikrofonba bement a ünnepség alatt, hogy Ignácot vigye ki valaki pisilni, így ő nem tudta tovább Lacit pizskálni. Dóri figyelmezteti Lacit, hogy álljon fel, amikor Marika néni kérdezi, hogy ki mennyi könyvet olvasott a nyáron, hisz ő is egy könyvnél többet olvasott a nyáron.²¹ Laci segít feltűzni az olvasóverseny plakátját a falújságra Aranka néninek, a könyvtárosnak. Az ikrek felhozták Lacinak a reggeli kiflijét, mikor látták, hogy nem ment le enni.²² Laci felmegy Sanya helyett a könyvtárba egy másik Pál utcai fiúk könyvért. Mivel nem kap, az ikrek segíteni akartak Sanyának levelet írni Aranka néninek. Végül Laci írja meg a levelet. Laci kedvéért Aranka néni keresett Sanyának egy másik példányt.²³ Laci próbál segíteni Aranka néninek, hogy ne legyen belőle nyugdíjazott tündér, és minél több olvasója legyen a könyvtárnak. Így kikölcsonöz még egy könyvet Sanyának, amit előtte ő olvasott és hatására izgalmasabbá változott a mű cselekménye. Dóriék meg akarják védeni Morcz Arankától Lacit, mert azt gondolják bajban van.

---

¹⁸ Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány. Budapest: Kolibri Kiadó, 2013. p. 12.

¹⁹ Uo. p. 12.

²⁰ Uo. p. 15–16.

²¹ Uo. p. 18–22.

²² Uo. p. 24–27.

²³ Uo. p. 32–36.

Dóri, Sári, Laci segíteni szeretnének a könyvtáros néninek, hogy megmentse a nyugdíjazástól.²⁴ Sári és Dóri kihallgatják a konyhásokat, hogy mit terveznek a 333 süteménnyel, majd ellopják az olvasás elleni szérummal tűzdelt süteket, hogy ne oltsák be vele a tanulókat.²⁵

Az elismerő szavak szeretetnyelve szintén helyet kap a regényben, mely ismételten Laci személyét színesíti az olvasmány végén, amikor is Laci nyeri az olvasóversenyt 501 könyvvel, ekkor tapsvihar tör ki az iskolában, valamint, amikor Laci elszavalja iskolájáról írt versét, melyet szintén tapsvihar fogad.²⁶

Az ajándékozás csakúgy, mint az előző két szeretetnyelv sem marad el a listából, melyek a jutalmazás kategóriájába sorolhatók. Laci osztályfőnöke az összes nyáron elolvasott könyv után ötössel jutalmazza a gyerekeket. Vagy, amikor Aranka néni pralinével kínálja Lacit, amikor a könyvtárba hívatta. Végül pedig a tanévben elolvasott könyvek után Laci szintén ajándékban részesül. Ezek mellett a gyerekek önzetlen segítségre való törekvésüket, melyet a szívesség kategóriájába soroltam szintén tekinthető ajándéknak abban a formában, hogy kihúzták Aranka néni szorult helyzetéből, közben önmagukat adták, mint ajándékot, mert személyiségük is nagy szerepet kapott a mentőakcióban.²⁷ A minőségi időnek is volt hatása a könyv szereplőire és olvasóira, hisz a könyvtárban eltöltött „munka” alatt talán akaratlanul, talán természetükből fakadóan odafigyeltek egymásra, vagy amikor Aranka néni bizalmasan megosztotta Lacival és az ikrekkel a titkát, ez a három jó barátira is jellemző volt. Együtt mentek be reggelente az iskolába, közösen fogyasztották el ebédjüket is.²⁸

E könyv elolvasása után több párhuzamot is vontam az alsó tagozatos gyermekek és hasonló korú szereplők pozitív lelki, pszichológiai fejlődése között, amellet, hogy az olvasóvá nevelést is megalapozhatja. Az óvoda után az iskolába való csöppenés nehéz folyamatnak mutatkozhat a gyermekek számára, hisz kevesebb játékidővel rendelkeznek, sokkal szorosabb keretek között

---

²⁴ Uo. p. 69–71

²⁵ Uo. p. 85–87.

²⁶ Uo. p. 92–93.

²⁷ Uo. p. 23., 42., 92.

²⁸ Uo. p. 57–62.

mozoghatnak a tornyosuló szabályok mellett, tevékenységük szintén kötöttebbé válik a számolás, írás és olvasás tanulása által. Fáradékonyabbak lesznek, végül belerázódnak az ismeretlenbe. Emellett a társas kapcsolatok ebben az életszakaszban fontossá válnak. Sokáig tartó kapcsolatokra vágnak és serényen közrejátszanak a barátság hosszú távú fenntartásában. A 7-12 év közötti gyerekek látszólag könnyen barátkoznak, de vannak szélsőséges esetek is a csoportba való beilleszkedés során, mint például Laci, akinek „csak” két barátja volt az osztályban és egész nyári szünetben a könyvein kívül nem volt más társasága. Az iskolában eleinte az ikrek kivételével nem is igazán akadt beszélgetőtársa, viszont tanév végére mindenki nagyon megkedvelte a tapsviharból következőt, valamint a nyári szünetben már nem csak szeretett könyveit bújta, hanem barátjaival élménydús programokon vettek részt. Beilleszkedésének oka egy nemes feladat volt, ami hasznára vált e téren is. Egy vékony, hétköznapi kisgyerek azonosítani tud Lacival és reményt, kiutat mutathat számára a barátkozás zezugos ösvényén. A főszereplő társakkal és tanáraival szembeni kulturált viselkedése példamutatásként szolgálhat a könyvet olvasó gyerekeknek. Valamint a megjelenő feltétel nélküli szívességek ösztönözhetik az olvasókat arra, hogy jobban megismerjék kortársaikat és segítséget nyújtsanak az arra szorulóknak kiaknázva tehetségüket, így felelősségvállalásuk élesebb képet mutathat számukra. Mivel sokrétű szerepekből építkezünk életünk során, ez az időszak is hozzájárul teljes identitásunk kialakulásához. Az új szociális szintérbe való belépéskor a gyermekek énképe változáson megy keresztül a közeg hatására. Társaikhoz hasonlítják magukat, automatikusan átvehetik, kialakíthatnak egy új fajta identitásrészt, amit folyamatosan fejlesztenek kapcsolataik által. Bosnyák Viktória könyve segíthet a gyerekeknek kialakítani egy „helyes” képet önmagukról a szereplők által, vagy változtathat a hovatartozás hiányával küzdő tanulók identitásának kialakításában, mely pozitívan hat a gyermek lelki világára.

Bosnyák Viktória meséjében kifejezetten az öt szeretetnyelvről ír. Elmeséli Puszedli és barátai hogyan fedezik fel a Karácsony jelentését és szokásait. A tavaszi karácsony megrendezéséhez fenyőt, díszeket és ajándékokat is találtak, amivel meg tudták rendezni az első karácsonyukat, hiszen a történetben megjelenő állatok nagy része téli álmot alszik, ezért került tavaszra az ünnep. A készülődés gördülékenyen ment, mert mindenki saját képességéhez mérten tudta kivenni a feladatokból a részét. Amikor az ajándékozásra került sor, veszekedés let belőle. Ezért Puszedli arra gondolt, hogy egy általuk kitalált karácsonyi mondókával számolják ki, hogy melyik ajándék kihez fog jutni. Így viszont senki nem örült annak, amit kapott, ráadásul főszereplőnknek nem is jutott ajándék. Ezzel mindenki negatív élményben részesült és szét is széledtek. Végül Puszedli találkozott egy ember gyerekkel, aki elmagyarázta, hogy hogyan is érdemes ajándékozni. Puszedli elgondolkozott ezen és a következő tavasszal úgy gondolta, újra megpróbálhatnák az erdő lakóival az ünnep átélését és megvalósítását.

Ahogy leírja szerzőnk az újboli ünneplés részleteit, segítséget nyújt ezzel a szereplők által az olvasónak hogyan ismerhetik fel saját és mások szeretetnyelvét, valamint a szeretetnyelvek célirányos használatát, amit a mese legvégén dolgoz fel leginkább. A helyzet megmentésére felbukkan Habcsók, a jegesmedve. Puszedli az ő véleményét kérdezte a tavaszi ünnep megtartásához. Az állatok tulajdonságaikhoz, „foglalkozásukhoz” mérten és önmagukból kiindulva próbálták saját döntés által meglepetéseket okozni barátaiknak, de sorra buktak el a feladatokban. Rájöttek, hogy kérdés és beszélgetés nélkül nem fogják elérni céljaikat. Miután meggyőződtek arról kinek mire van szüksége, gördülékenyebben tudtak „karácsonyi” meglepetéseket okozni egymásnak. Így már mindenki

elégedett volt azzal, amit kapott és boldogan élték mindennapjaikat egymás mellett.²⁹ A történet által és a „nyelvek” segítségével az alsó tagozatos gyerekek megtanulhatják hogyan értsék meg önmagukat és magukon kívül a környezetükben lévő embereket, érzéseiket. A szeretetnyelvek megismerése által erős barátságok alakulhatnak ki a kortársakkal és tanárokkal is. Ez végső soron sikeresebb kommunikációhoz és jobb tanulmányi teljesítményhez vezethet

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című olvasmányban megjelenő szeretetnyelvek

A Pál utcai fiúk című könyvben a szeretet öt nyelvét a megerősítő szavak, a minőségi időtöltés, az ajándékok, a szolgálatok és a fizikai érintés határozza meg. Mindegyik nyelv a szeretet kifejezésének egy módja, és erős kapcsolatok építésére használható. A regény a Grundot védő fiúk életébe merül bele, és abba, hogyan használják ezeket a nyelveket arra, hogy szeretetet mutassanak a körülöttük élőknek. Arra is rávilágít, hogy mennyire fontos olyan nyelven kommunikálni, amely a címzett számára jelentőséggel bír, hogy valóban kifejezhessék a szeretetüket.

A minőségi idő, abból kiindulva, hogy a fiúk mennyi időt töltenek egymással a teljes regényen keresztül végigvezethető. Többnyire minden beszélgetés mélységben íródik le a szerző által. Nem felületes beszélgetésekről van szó. A szeretetnyelvek nagy részét ez teszi ki. A történet elején a tanítási órák után hárman Geréb, Boka és Csele elindulnak hazafelé. Boka közöttük sétálva komolyan és csendesen magyarázott valamit, ahogy azt mindig is szokta. Majd találkoznak Nemecekkel és Csónakossal, itt Ernő elmeséli, hogy a Pásztorok „einstandot” csináltak a Múzeum kertben, ezzel elkobozták tőlük az üveggolyókat.³⁰ Neme-

---

²⁹ Bosnyák Viktória: Puszedli és Habcsók : Mese az öt szeretetnyelvről. Budapest: Kolibri Kiadó, 2018. p. 29-43.

³⁰ Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk. Budapest: Móra Könyvkiadó, 2021. p. 13–17.

csek örül Boka beleegyezésének, miszerint ő is elkísérheti Csónakossal a Fűvészkerthbe, valamint annak is, hogy végre kevesedmagával vehet részt egy izgalmas kalandban.³¹ Ebben a részletben felismerhető Nemecek elsődleges szeretnyelve, a minőségi idő. Nemecek Bokávak beszél a gittegyetről, amikor árulónak titulálták. Egy bensőséges beszélgetésnek lehetünk „szemtanúi”, hisz Boka teljes figyelmét élvezheti a „sértett”.³² A regény végén Boka sok időt tölt Nemecek halálos ágyánál.³³

A minőségi idő mellett találtam példát az elismerő szavakra is. Áts Feri Nemeceket hívja a vörösingések közé, mert tetszett neki a fiú bátorsága, amikor ő kihallgatta a csapat megbeszélését. Miután nem fogadja el a felkérést és a Pásztorok a tóba dobják, elmondja, hogy ő nem lesz áruló, mint Geréb. Majd a vörösingések elengedik és Áts Feri felszólítására tisztelegnek előtte, amíg távozik.³⁴ A gittegyelet tagjai Nemecek nevét, amit csupa kisbetűvel írtak jegyzőkönyvükbe és áruló minősítést kapott, a Grund megvédése után javítják, és csupa nagybetűre változtatják, valamint hős jelzővel titulálják Nemecek Ernőt.³⁵ Boka elismeri, miután Gerébet visszafogadják a harc előtt, hogy mégiscsak derék fiú.³⁶ Boka elmondja Nemeceknek, hogy neki köszönhetik a vörösingések fölött aratott győzelmet. Majd kapitánnyá nevezi ki Nemecek Geréb indítványozására. Áts Ferivel pedig közli, hogy tisztességesen harcolt. Ezután a Pál utcai csapat hazakíséri Nemecek.³⁷

A regényben többnyire egyszerre jelennek meg a szívességek és az ajándékozás, ezért egyben sorolom fel őket. Előfordult, hogy ezek a megnyilvánulások olykor meggondolatlanok voltak, de feltétel nélküli szándék hajtotta őket. Nemecek szolgálatkész akart lenni, amikor a fűvészkerthi üvegházban rejtőztek el a vörös-

---

³¹ Uo. p. 39.

³² Uo. p. 109.

³³ Uo. p. 180-184.

³⁴ Uo. p. 91-94.

³⁵ Uo. p. 123., 171.

³⁶ Uo. p. 142.

³⁷ Uo. p. 161-165.

ingesek elől és gyufát akart gyűjtani, hogy lássanak a sötétben. Boka és Csónakos pénzt adnak a lóvonatra Nemeceknek, hogy mielőbb haza érjen, mert vizes lett a ruhája, amikor az üvegház medencéjében bújt el.³⁸ Ez a tett, mint gondoskodásra utalás jelenik meg. Másnap az iskolában tanóra után Csengey felsegíti Rácz tanár úrra a felöltőt.³⁹ Rácz tanár úrnak tudomására jutott, hogy egyület alapítottak a fiúk, ezért az irodájába hívatta és számok kérte őket. Ekkor Csele úgy gondolt, hogy nem mártja be a bajba a fiúkat, attól függetlenül, hogy a további szót nem ő, hanem Barabás írta egy b-vel, de nem akarta, hogy ő szenvedjen, így magára vállalta. Eközben Nemecek a szoba újonnan berakott ablakánál állva kiszedte az összes gittet ezzel megmentve az együletet. Később a Grundon Nemecek kihallgatja, ahogy Geréb lefizeti Janót, hogy kergesse ki a fiúkat onnan.⁴⁰ Szívességgként jelenik meg Gerébtől a vörösingesek felé és Nemecektől a Pál utcai fiúk részére. Nemecek egyedül újra ellátogat a Fűvészkertbe, hogy visszaszerezze piros-zöld zászlójukat, amit Áts Feri lopott el a Grundról, közben kihallgatta a vörösingesek megbeszélését. Geréb később visszahozza ezt a zászlót Bokáéknak.⁴¹ Nemecek Geréb apja előtt elmondja, hogy Geréb nem áruló.⁴² Más osztályokból is jelentkeznek a harcra Bokánál, még a törökméz árus is. Geréb levelet küld Bokának, melyben beszámol arról, hogy kihallgatta a vörösingeseket és nem aznap, csak másnap jönnek harcolni.⁴³ Janó sáncot ásott Boka kérésére az éjszaka. Csele nem mondja el Áts Ferinek, hogy Geréb vitte vissza a zászlót, amikor követként megy két társával a Fűvészkertbe.⁴⁴ Nemecek legyőzi Áts Ferit a Grundon, amikor neki esik, ezzel ér véget a harc és menekül meg a területük. Később a szomszédok bort, cukorkát hoznak Nemecekék házához a betegnek. Nemeceknek eszébe jut betegágyán, mikor már félrebeszél, hogy eperfa levelet szokott szedni Csele selyemhernyóinak. A gittegyület díszokiratot ad

---

³⁸ Uo. p. 58., 61–62.

³⁹ Uo. p. 58- 63.

⁴⁰ Uo. p. 72–74.

⁴¹ Uo. p. 91.,112.

⁴² Uo. p. 120.

⁴³ Uo. p. 124–129.

⁴⁴ Uo. p. 138–148.

át a magánkívül fekvő Nemeceknek bocsánatkérés gyanánt és ajándékként. Végül az állandóan civakodó Barabás és Kolnay kibékülnek a Grundon, aminek Boka fültanúja volt és tiszta szívből örült neki, mert minhármójuknak nagy ajándék volt.⁴⁵

A hiányzó szeretetnyelvre utolsóként kerül sor, ami a testi érintés. Megjelenik már a regény első lapjain, amikor Boka, Csele és Geréb összekapaszkodva indulnak haza tanítás után, vagy amikor Nemecek sírva öleli át Boka nyakát, miután kihallgatta az áruló Geréb és Janó beszélgetését. A harc napján Boka örömeiben öleli meg Kolnaít, amiért a két vörösinges csapat nem egyszerre támad. Zárásul pedig Nemecek édesapja átöleli Bokát, amikor lerogyva sír kis barátja életének vége felett.⁴⁶

Stanley, a szerencse fia című regényben megjelenő szeretetnyelvek

Louis Sachar regénye szintén megfelelő lehet a diákok számára felismerni szeretetnyelvüket és mintául szolgálhat önmaguk és kapcsolataik felé való megnyilvánulásaikban a benne megjelenő szeretetnyelvek segítségével. A szíveségek, ajándékok, elismerő szavak, minőségi idő és testi érintés által identitásuk helyes mederbe terelődhet, kapcsolati problémáikban pozitív változás idézhető elő akár Stanley és Zéró barátságának kialakulását látva. A regénybe többször megjelenik a minőségi idő. Például a fiúk az ásás után együtt töltik az időt a pihenő szobában, amikor Stanley olvasni tanítja Zérót, vagy Zéró segít kiásni Stanley gödrét, valamint onnantól kezdve, amikor Stanley megtalálja az elszökött zérót a csónak alatt, amíg visszaérnek a Zöld-tó táborba. Végül barátok lettek és ez szabadulásuk után is folytatódott.⁴⁷ A minőségi idő mellett az elismerő szavak is helyet kapnak a regényben, olyan szereplőktől is elhangzik, akiből első olvasatra nem gondolná az ember. Stanley, szülei bátorítására gondolva próbálta

---

⁴⁵ Uo. p. 160–198.

⁴⁶ Uo. p. 13., 54., 148., 168.

⁴⁷ Sachar, Louis: Stanley, a szerencse fia. Budapest: Anonymus Kiadó, 2000, p. 105–108., 163–238.

meg elhítenni magával, hogy csak táborozni megy, mint a gazdagabb gyerekek, vagy édesapja szavaira emlékszik vissza, amikor kijelentette, hogy kudarcaiból is tanul az ember. Mr. Pendanszki megdicséri Stanleyt, hogy szép munkát végzett ásáskor. Végül akkor, amikor Stanley szülei írják levélben, hogy büszkék a fiúkra. A szívességek gyakran szerepet kapnak az olvasmányban. Elsőként Stanley megérkezik a táborba, leszálláskor a buszsofőr szól neki, hogy vigyázzon a lépcsőn, le ne essen. Ezután Mr. Pendanszki figyelmezteti az egyik legfontosabb szabályra, hogy ne haragítsa magára az igazgatót.⁴⁸ A történet két szálon futó cselekményel rendelkezik, mert az író mindig visszatér abba a korba, amikor a tó még nem volt kiszáradva, így ebben a történet részletben is megfigyelhető a szívesség, mint szeretetnyelv. Madam Zeroni tanácsolja Elyát, hogy még ne nősüljön meg, mert előtte az egész élet. De mivel megsajnálta őt, elhatározta, hogy segít neki. Mr. Sir figyelmezteti Stanleyt, hogy igyekezzen a gödör kiásásával, ne a legnagyobb forróságban kelljen. Majd Mágnes bátorítja azzal, hogy az első gödör a legnehezebb. A nap végén Mr. Pendansky felajánlja Stanleynek, hogy felülhet a vizeskocsira a tabor felé menet. Röntgen megvédi Stanleyt egy másik fiútól a második napján és elnevezi Barlanglakónak. Mr. Pendanski tanácsot ad Stanleynek, mikor a fiúkat a jövőjéről kérdezi.⁴⁹ Stanley tanácsot ad Röntgennek, mikor oda kell adja neki azt, amit a földben talált, hogy ne aznap, hanem csak másnap mutzassa meg, hogy az egész napját szabadon tölthesse. Mágnes segítségül hívja Mr. Pendanskit, amikor Stanleyt Cikkcakk fejbe találja ásójával. Stanley magára vállalja a napraforgómagok eltulajdonítását Mr. Sir előtt, amikor a társai lopták el. Zéró kiásta Stanley gödrét, amíg Mr. Sir az igazgatóhoz vitte őt.⁵⁰ Stanley megtanítja Zérót olvasni, Zéró segít Stanleynek a gödrét ásni. Sam felajánlja Katherine-nek, hogy kijavítja az iskola tetejét. Stanley kulacsát Mr. Sir az igazgatói incidens után nem töltötte fel, így Mr. Pendanski mindig megvárta, míg iszik a megtöltött kulacsból és újra töltötte Stanleynek.⁵¹

---

⁴⁸ Uo. p. 17., 22.

⁴⁹ Uo. p. 36–49., 52., 65.

⁵⁰ Uo. p. 71–103.

⁵¹ Uo. p. 105–125.

A testi érintés csak párszor jelenik meg a regényben. Röntgen Stanley vállára teszi a kezét, amikor közbe lép, hogy ne bántsák őt. Valamint akkor is olvashatunk róla, amikor Stanley a vállán viszi fel a hegyre az erőtlen Zérót.⁵² Végül az ajándékozás is helyet kap a történetben. Stanley táborba való megérkezésekor Mr. Sir két doboz üdítőt ad a felügyelő örnek és a buszsofőrnek. Madam Zeroni malacot ad Elyának, hogy a fiú felhízzalja - ezzel kapcsolatban tanáccsal is ellátja - és ajándékkul vigye szerelme apjának. Az igazgató Röntgennek dupla zuhanyt és tiszta ruhát kínál, amiért értékes dolgot talált ásás közben, – persze ez az volt, amit Stanley átadott neki – a fiúknak pedig újra teletölteti a kulacsát.⁵³ Mr. Sir plussz üdítőt ad Cikkcakknak, a születésnapján. Zéro megvédi Stanleyt Cikkcakktól. Stanley megkeresi Zérót. Zéro ad Stanleynek a „Katyvaszból”, amikor a csónak alatt vannak. A hegy felé menet Zéro kitartása Stanleyt bátorítja a továbbhaladásra. Zéro felsegíti Stanleyt a tómederből az ásó segítségével. Stanley felviszi Zérót a hegyre, ott gondoskodik róla, eteti, itatja, amíg jobban nem lesz és énekel egy dalt neki. Ezzel egy régi ígéretet is beteljesít, amit az ükapja tett Zéro elődjének. Mr. Sir a levegőbe lőtt, hogy elijessze Stanley körül a sárga foltos gyíkokat. Stanley megígéri, hogy eleget tesz Zéro kérésének, hogy felhívja az édesanyját. Zéro bevallja az ügyvédnek, hogy ő lopta el a cipőt, de az ügyvéd figyelmen kívül hagyja.⁵⁴

[A Molnár Ferenc és Louis Sachar regényében megjelenő szeretetnyelvek pszichológiai és lelki hatásai a felső tagozatos gyerekekre nézve](#)

A serdülőkor a hatalmas érzelmi növekedés és fejlődés időszaka. Ebben az időszakban a tizenévesek számos érzellemmel szembesülnek, amelyek nyomasztóak és zavaróak lehetnek. A gyerekek számára megrendítő változás megy végbe a kognitív, fizikai, azaz testi, társadalmi és emocionális funkciókat megvizsgálva.

---

⁵² Uo. p. 52., 179.

⁵³ Uo. p. 19–74.

⁵⁴ Uo. p. 139–231.

A gyermekek a serdülő kori átmenet során pánikot, bizonytalanságot és szorongást élnek át. Emellett izgalmat, örömet és büszkeséget is érezhetnek, ahogy új lehetőségeket fedeznek fel és függetlenséget nyernek. Megjelennek a hova tartozás, az önismeret és a saját képességeikre vonatkozó kérdések, amik által bizonytalanná válnak. Ezek megválaszolására kialakul az öntudatosság, mint igény és a sürgős válaszadás, hogy a kamasz megismerje saját magát, ízlését, érzéseit, vágyait, érdeklődési körét, kibontakoztassa a még számára ismeretlen tehetségét, képességeit, és belemélyedjen a kortársakkal, felnőttekkel, barátaival való kapcsolataiba is. A külvilágból származó különböző és rendszeres visszacsatolásból, valamint a kamasz önmagáról szerzett tapasztalataiból a serdülőkor végére kialakul az „énazonosság érzése”. Ez egy saját magáról, emóciókkal együtt alkotott kép, amivel a serdülő teljesen összhangban tud lenni. Az önazonosság érzületének tisztázása egyedi önismeretet jelent, ebben a fiatal megfogalmazni a saját legjellemzőbb pozitív és negatív képességeit, tulajdonságait, motívációit.⁵⁵ A serdülőkor érzelmi pszichológiája megértést segíthet elő mind a szülőknek, mind a pedagógusoknak, hogy teljes mértékben segítséget nyújtsanak, valamint irányítsák a kamaszokat, amíg átkelnek ezen a hányavetett időszakon. Ehhez segítséget nyújt akár tanár, akár szülő által javasolt olvasmány, mint például Molnár Ferenc regénye, melyben a közösség, mint összetartó erő, a különböző fejlettségű és gondolkodású gyerekek ellenére egységesen működnek és többnyire odafigyelnek egymásra, időt szánnak a másik problémájára, bátorítják egymást, ismerik és gyakorolják a szeretetnyelveket a másik és saját maguk érdekében is. Ezek mind példát, megoldásokat adhatnak a hasonló nehézségekkel küzdő fiataloknak.

Az egyik legfontosabb dolog, amit fel kell ismerni, hogy a serdülők gyakran erős érzelmeket élnek át a változó testük és elméjük miatt. A pubertás olyan testi változásokat jelez, amelyeket a serdülők nehezen tudnak feldolgozni. A változó testükkel kapcsolatos öntudatosság és bizonytalanság érzésével is járhat. Emellett a tinédzserek próbálják kitalálni, hogy kik is ők valójában, és milyen emberek

---

⁵⁵ Kollár Katalin, N. – Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak. Budapest: Osiris Kiadó, 2004, p. 61.

szeretnének lenni, ami az identitásukkal kapcsolatos bizonytalanság érzését keltheti bennük. Louis Sachar regényének szereplői hasonló válságon mennek keresztül, attól függetlenül érezhető, hogy a táborlakók életéből csak pár hetet foglal magában.

Ugyanakkor a tizenévesek számos társadalmi nyomással szembesülnek mind a kortársak, mind a felnőttek részéről. Nyomást érezhetnek arra, hogy alkalmazkodjanak vagy beilleszkedjenek a társaikhoz, miközben megpróbálják értelmezni az olyan összetett társadalmi dinamikákat, mint a zaklatás vagy a társas nyomás. Ez különösen nagy kihívást jelenthet, ha nem érzik magukat elfogadottnak a környezetükben, vagy ha nehezen értik meg, hogyan gondolkodnak és viselkednek mások. Ebben segítséget nyújthat a valahova tartozás érzése, mely a saját korosztályában megjelenő minőségi idő szeretetnyelvének gyakorlása alkalmával tapasztalható. Láthatja a gyermek társai problémáit és az azokon való keresztüljutás lehetőségeit, amely a regények által is egyfajta feldolgozást nyújthat érzelmi szinten. A társas kapcsolatok helyes megnyilvánulásai pozitív képet adhatnak identitásáról vagy a regényben megtalálható negatív viselkedés minták átgondolásra és saját tapasztalaton kívüli ráhatásra változást idézhetnek elő pozitív irányban.⁵⁶

Fontos, hogy a szülők és tanárok olyan támogató környezetet biztosítsanak, ahol a tizenévesek félelem és ítélet nélkül fedezhetik fel érzelmeiket. Ez magában foglalja az érzelmi kérdésekről folytatott nyílt párbeszéd ösztönzését, valamint útmutatást nyújtanak arra vonatkozóan, hogyan lehet az intenzív érzéseket egészséges módon kezelni. Erre egyik példa lehet Rácz tanár úr és a Gittegyelet között folytatott párbeszéd, attól függetlenül, hogy nem minőségi időnek tekinthető, vagy bármelyik szeretetnyelv megnyilvánulásának, de a fegyelmezés és a

---

⁵⁶ Vekerdy Tamás: Kamaszkor körül. [online] cop. 2022.05.10. [2023. 02. 13.] URL: <https://www.youtube.com/watch?v=S29W64tkQBk>

pedagógus általi „gondoskodás” szintén rámutathat bizonyos helyzetek elkerülésére.⁵⁷

Összességében a serdülőkor érzelmi pszichológiájának megértése mind a serdülők, mind a felnőttek számára hasznos lehet e könyvek és a benne megjelenő szeretetnyelvek által, mert segíthet a tizenéveseknek abban, hogy támogatottnak és jobban felkészültnek érezzék magukat saját érzelmeik kezelésében, miközben a felnőtteknek stratégiákat adhat a támogató környezet megteremtéséhez. Ez pedig hozzájárulhat a serdülőknek abban, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, és egészséges, boldog életet éljenek.

---

⁵⁷ Jávorné Kolozsváry Judit: I.m. p. 122.

Saját empirikus kutatás a témában

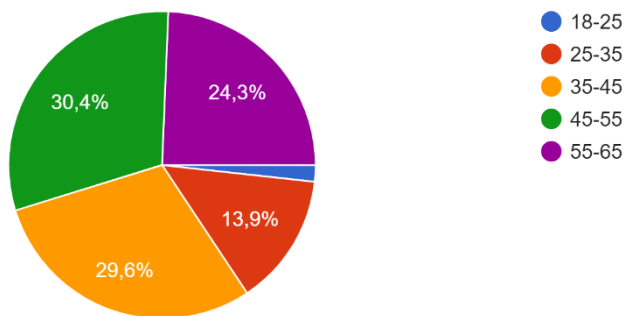
A szakdolgozatomban megfogalmazott hipotéziseim alátámasztása és kutatásom eredményes megválaszolásának érdekében a kérdőívet választottam kutatásom módszerének.

A hipotéziseim a következők voltak:

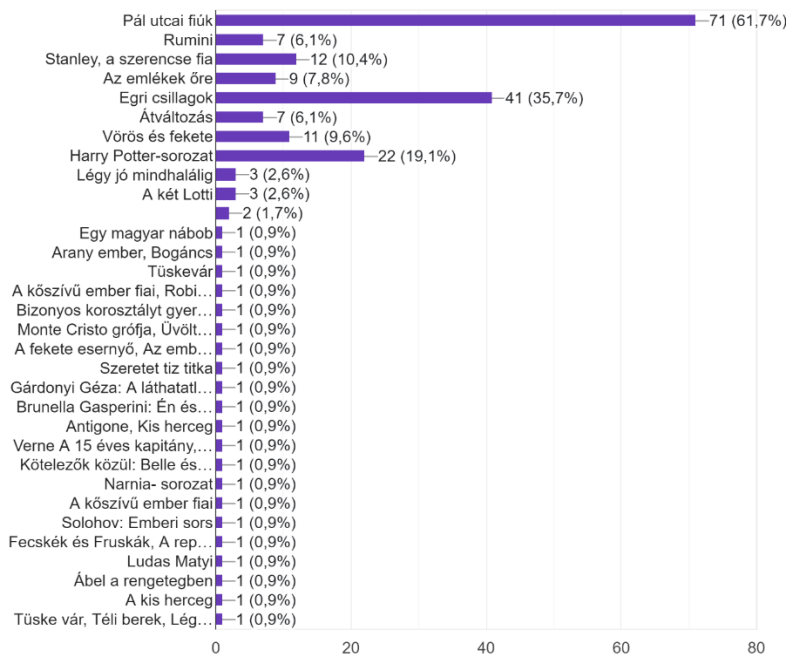
- Hogyan tudom személyre szabottan motiválni a gyerekeket a tanulásra?
- Leendő pedagógusként reális határokat betartva hogy tudom kipótolni mindazt a szeretethiányt, amit ezek a gyerekek nem kapnak meg otthon?
- Hogyan készíthetek fel a felnőtt életre olyan gyerekeket, akiknek alapvetően nem volt mintájuk erre?
- Mennyire tudom befolyásolni és pozitív irányba terelni a tanórák keretein belül a diákokat ért negatív iskolai, otthoni hatásokat?
- Milyen formában adnak útmutatást erre a kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek?

Kérdőívemet 115-en töltötték ki, ebből a legtöbben nők (103 fő), azaz 89,6 %-a, és 10,4 %-a férfi (12 fő).

A kitöltést korosztályra bontva is értékelhető, jórészt 45 és 55 év közötti korosztályba tartozók, azaz a 30,4 %-a (35 fő), őket követték az 35 és 45 év közötti korcsoport 34 fővel, mely 29,6 %-a, majd az 55 és 65 év közötti korosztály lépett a harmadik helyre 28 fővel, ez a 24,3 %-a a kitöltőknek. A legkevesebben a 25 és 35 év közötti korosztály 16 fővel (13,9 %) és, a 18 és 25 év közöttiek 2 fővel képviselték véleményüket, mely 1,7 %-át tették ki az egésznek.

A harmadik kérdésem az olvasmányokhoz kötődik, melynél arra voltam kíváncsi, hogy a felsoroltak közül melyik könyv áll a legközelebb a válaszadókhoz, több jelölésre is lehetőség nyílt. A Pál utcai fiúk című regényre tették a legtöbb szavazatukat 71 fővel (61,7 %), ezután az Egri csillagokra 41 fővel (35,7 %), majd A Harry Potter-sorozatra 22 fővel (19,1 %), negyedik és ötödik helyet egy szavazat különbségével foglalta el Louis Sachar: Stanley, a szerencse fia 12 fővel (10,4%) és Stendhal: Vörös és Fekete című regénye 11 fővel (9,6 %), ezt követően Az emlékek öre 9 fővel (7,8 %), végül Berg Judit: Rumini-je és Franz Kaffka: Átváltozás című olvasmánya zárta a sort 7-7 fővel (6,1 %).

Meglepetésemre számos könyvcímet felsoroltak. Többek között: Légy jó mindhalálig, A két Lotti, Túskevár, Téli berek, Narnia krónikái, Nyomok a hóban,

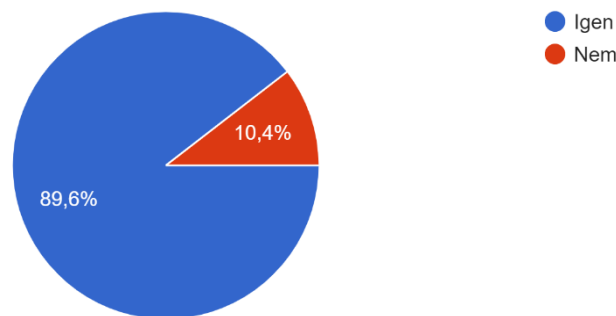

Egy magyar nábob, Arany ember, Bogáncs, A kőszívű ember fiai, Robinson, A nagy indiánkönyv, Monte Cristo grófja, Üvöltő szelek, Az arany virágcserep, Anyegin, A fekete esernyő, Az emberke, A szeretet tíz titka, Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember, Brunella Gasperini: Én és ők, Ő is mi, Mi és ők, Antigóné, A kis herceg, Verne: A 15 éves kapitány, Grant kapitány gyermekei; Belle és Sebasztián, Lassie, A rikkancskirály, A kőszívű ember fiai, Solohov: Emberi sors, Fecskék és Fruskák, A repülő dívány, Tom Sawyer kalandjai, Lúdas Matyi, Ábel a rengetegben, Kárl May könyvek, Verne könyvek, Fekete István könyvei, Szabó Magda összes felsős kötete, Bálint Ágnes művei, A 60-as évek gyermekirodalma.

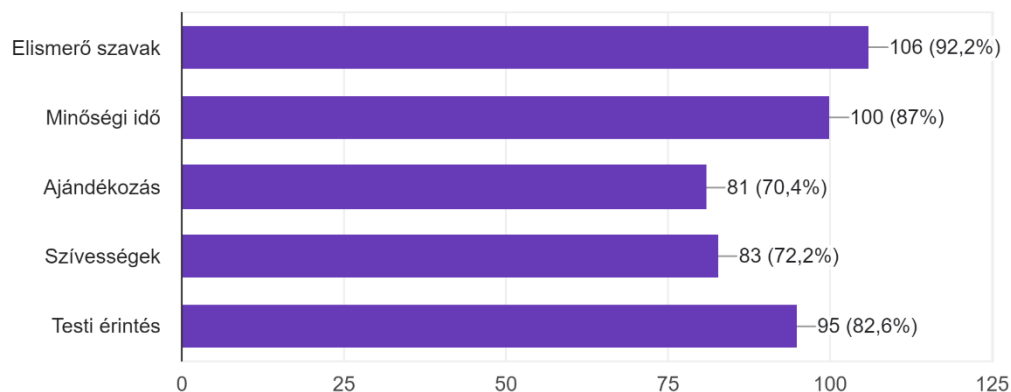
A negyedik kérdésemre szintén 115-en válaszoltak, ami a következőképp hangzott:

Ha valamilyen negatív életkörülmény elé sodorta az élet, javasoltak önnek vagy gyermekének könyvet? Ha igen, és olvasta, történt pozitív változás az életében? 59 főnek nem ajánlottak könyvet, ebből két főnek még nem volt ilyen élménye és két ember, aki nem emlékszik rá. Olyan válaszadók is voltak (5 fő), akiknek ugyan könyvet nem ajánlottak, de „önszorgalomból”, helyzetük javítására kerestek maguknak, vagy feltöltődés képp újraolvasták fiatalabb kori regényeiket. Volt, aki saját tanítványának javasolta a Titoktündér könyveket, a mindennapi terhek legyőzésére. Ezeknél az eseteknél történt pozitív változás. Négy főnél javasoltak könyvet, de nem tapasztaltak változást, csak megnyugtató volt számukra az olvasás élménye. 47 fő igennel válaszolt és történt pozitív változás, vagy sikerült átgondolniuk adott élethelyzeteket, segített feldolgozni, elfogadni a történeteket, mert az olvasók új világok, alternatívák, karakterek szemszögéből láthattak nagyon sok mindent. A legtöbben pszichológiai témájú könyveket vettek kézbe javaslatra, de volt, akinél a Titoktündér könyv segített, és felsoroltak más címeket, szerzőket is. Például: Egri csillagok, A titok, Arany kalitka, Pál Ferenc, Csernus Imre könyvei, Szeretetkönyvek, Gary Chapman könyvei, Szabó Péter motiváló könyvei, Büszkeség és balítélet, Jane Austin könyvei, Émile Zola: Nana regénye, gyermekként mesekönyvek. Többször említették a Bibliát is, ami után megváltozott az életük.

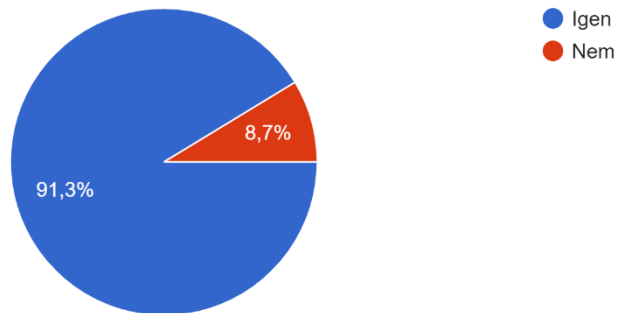
Felmérésem során kiderült, hogy sokan, 89,6 % (103 fő) már hallottak a szeretetnyelvekről, de voltak olyanok is 10,4 % (12 fő), akik nem.

Az öt szeretetnyelv közül döntő többségében az elismerő szavakról (106 fő, 92,2 %), majd a minőségi időről (100 fő, 87 %) és testi érintésről (95 fő, 82,6 %), végül a szívességekről (83 fő, 72,2 %), valamint az ajándékozásról (81 fő, 70,4 %) is hallottak. Több válaszadásra is lehetőség nyílt.

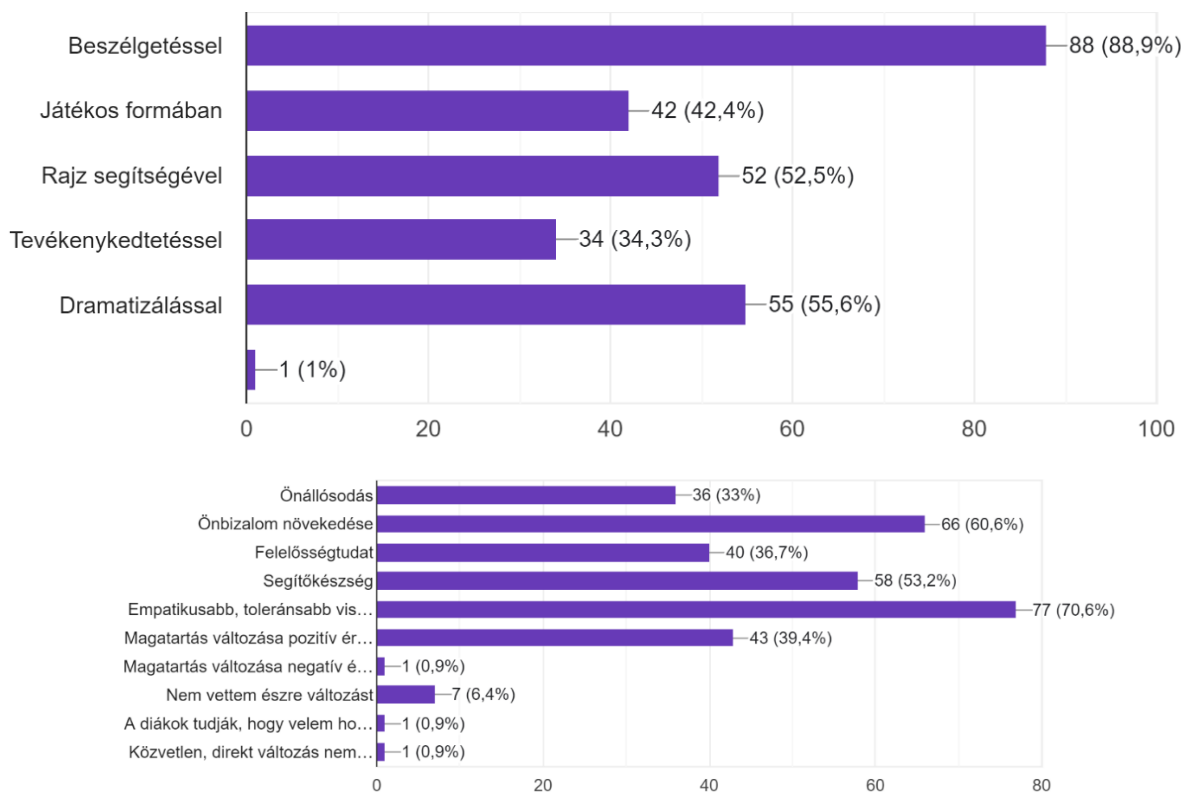
A kitöltők közül 96,5 % (111 fő) ismeri, 8,7 % (4 fő) nem ismeri a saját szeretetnyelvét. A szülők és pedagógusok körében 91,3 % (105 fő) be is tudja határolni gyermeke vagy tanítványa szeretetnyelvét, 8,7 % (10 fő) nem ismeri fel. A szeretetnyelveket a válaszadók 8,7 %-a nem, 91,3 %-a viszont használja és figyelembe veszi az otthoni nevelés és/vagy tanórák alkalmával. Ez a számadat megegyezik az előző kérdésre adott válasszal, ami természetesnek mondható, hisz, ha a szülő vagy pedagógus felismeri gyermeke vagy tanítványa szeretetnyelvét alkalmazni is tudja a mindennapok során, ha ezzel pozitív változást érhet el a gyermekek életében.

A következő három kérdésem többnyire magyar tanároknak íródott – bár a második rész szülőként, vagy visszaemlékezve gyermekkori évekre is kitölthető volt -, így erre nem volt kötelező válaszolni. Ettől függetlenül 106 fő reagált a témára, mely így hangzott. Magyarórán a kötelező és házi olvasmányokat a tanulók korosztályi problémái szerint válogatja (lehetőségéhez mérten)? 81 (76,4 %):25 (23,6 %) arányban alkalmazzák a korosztályi problémákra vetítve az olvasmányok választását. Viszont a kérdés második felére már hárommal több reakció érkezett. Így a 109 felnőttből 70-en (64,2 %) igen és 39-en (35,8 %) nem használják a visszacsatolást vagy vonnak párhuzamot a szereplők és valóságos személy között. A kérdés harmadik felére, azaz arra, hogy - milyen módon van lehetőség alkalmazni, ha igennel válaszolt az előző kérdésre – 66-an válaszoltak. Például: Beszélgetéssel, hasonlításal. Olyan mesék választásával, amivel egy-egy élethelyzethez párhuzamot lehet vonni. Naplóírással. Rajzolással, mint önkifejezés, fogalmazással. Tanulság figyelembevételével. Dráma-játékkal, illetve „melyik szereplő lennél?” kérdésekkel. Hasonló eset felidézésével önmagára vetítve. Gyakorlati példákkal a hétköznapokban. Nevelési folyamatba való beépítéssel. Napi történések alapján. Volt, aki kifejezetten ajánlást kért gyermekkönyvekre hozzáértőtől. Szövegfeldolgozás közben, vagy valamilyen közös élményhez kapcsolódva. A tanóra elején a motiváláskor történet mesélése. Több esetben a gyerekek fogalmazzák meg, hogy nekik mennyire jó, hogy nem kell úgy élniük, mint a szereplőknek. Jobb a sorsuk, van gyógyszer, a tanár nem fölényeskedhet. Élnek a szüleik stb. Az élethelyzetekből adódó minta alapján. Játékkal. Hasonló szituáció, esemény történt-e veled? Ha igen elmesélnéd-e? Ha nem képzeld el, hogyan válaszolnál hasonló esetben. Iskolai helyzetekre reagálás. Pl. Mazsolának

is csak addig tetszett a csúfolódás, amíg őt nem kezdték el csúfolni. Minden irodalmi művet úgy olvastatnak, értelmeznek, elemeznek diákjaikkal, hogy a saját életükben az eligazodást támogassa. A visszacsatolás, párhuzam az elemző, értelmező munka fő célja. Ha valamilyen probléma elé állítja az élet a gyerekeket, akkor hasonló cselekményű, de pozitív végkimenetelű történettel próbálják helyreállítani a felmerülő kétségeket, kérdéseket. Az irodalomterápia módszereivel. Egy-egy olvasmányban történt eset kapcsán megbeszélik, ha abban a helyzetben lennének, ki hogyan reagálna, mit érezne, illetve mindenki elmondhatja, hogy történt-e már vele hasonló eset, s hogyan reagált rá, mit érzett akkor. A kötelező olvasmányban szereplő gyerekek életét áthelyezik a mai világba: pl. ma mit jelent a diákoknak a Grund, mi az, amiért képesek harcolni. Vagy ma mennyire határozza meg a gyerekek életét a felnőttek viselkedésmintája. Nagyon jó beszélgetésalapot adnak a mai világ problémáira a kötelező olvasmányok. Projekt munkák, fogalmazások, jellemzések, kreatív írások, bemutatók, irodalomterápia, kiscsoportos foglalkozásokkal.

A szülők és pedagógusok nagy általánosságban (115 főből: 80,9 %, 93 fő) kivetítik a gyermekek életére az olvasmányok történéseit. Zömében beszélgetéssel (88 fő, 88,9 %), dramatizálással (55 fő, 55,6 %), rajz segítségével (52 fő, 52,5 %), játékos formában (42 fő, 42,4 %) és tevékenykedtetéssel (34 fő, 34,3 %) is. Ezáltal a gyermekek lelki fejlődése leginkább az empátikusabb, toleránsabb viselkedési formában jelenik meg (70,6 %, 77 fő), ezt követte az önbizalom növekedése (60,6 %, 66 fő), majd a segítőkészség gyakorisága (53,2 %, 58 fő), kevesebb százalékban a magatartási problémák pozitív változása (39,4 %, 43 fő), a felelősségtudat erősödése (36,7 %, 40 fő), önállósodásban (33 %, 36 fő). Hét válaszadó nem vett észre változást, egy szülő negatív változást tapasztalt, és egyéb jelölés is érkezett két felnőtt részéről, közülük egy volt, aki leírta, hogy a változás és nevelés hosszú sokszor alig érzékelhető folyamat és nem csak a könyveknek tudható be a közvetlen, direkt változás.

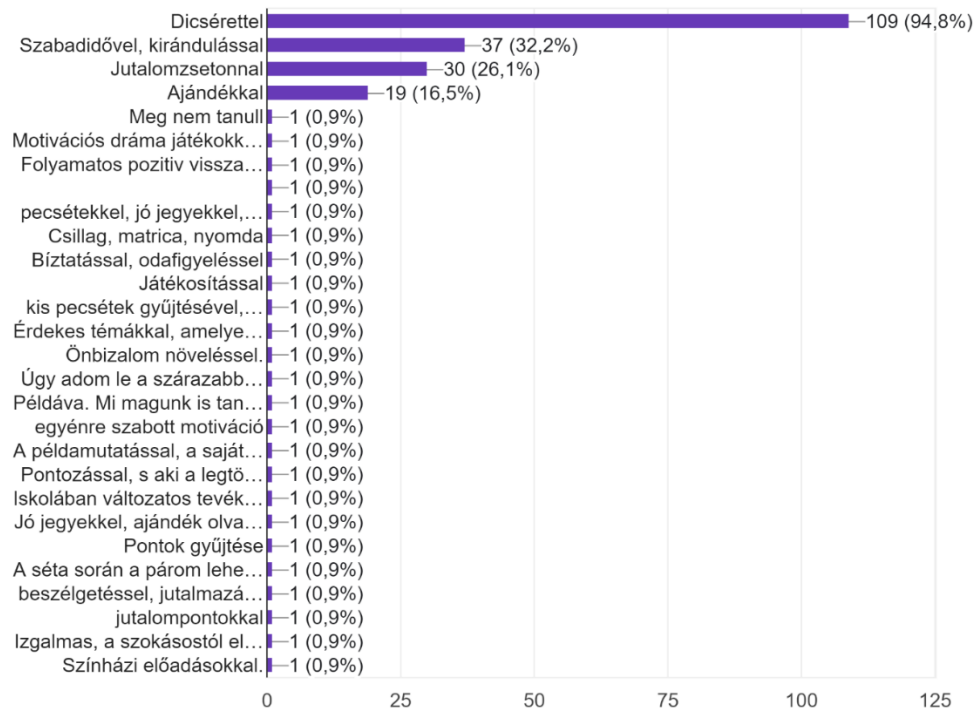

Az utolsó előtti, de fontos kérdés az volt, hogy mennyire lehet hasznosítani a kötelező és házi olvasmányokat a gyerekek problémáinak felderítésére vagy pozitív lelki és pszichológiai fejlődésére?

24 fő szerint vagy semennyire nem lehet vagy kevés mértékben, vagy 50-50%-ban lehet hasznosítani. Így tehát a válaszadók számottevően arra alapoztak, hogy nagy mértékben, vagy bizonyos feltételekhez kötve -, mint például: Értő olvasás mértéke, személy- és olvasmány függvénye, más kötelező olvasmányokkal, időkeret és zsúfolt tanterv - lehet alkalmazni az olvasmányokat a lelki és pszichológiai fejlődés útján.

Végül utolsó kérdésemmel a gyerekek motiválására és annak módszerére fektettem hangsúlyt. Gyakran dicsérettel (109 fő, 94,8 %), szabadidő és kirándulás biztosításával (37 fő, 32,2 %), jutalomzsetonnal (30 fő, 26,1 %), ajándékkal (19 fő, 16,5 %) és egyéb ötletekkel (pl.: matricával, nyomdával, motivációs drámajátékokkal, biztatással, odafigyeléssel, felajánlás külön munka készítésének lehetőségére, érdekes témákkal, példamutatással, saját lelkesedéssel,

ajándék zenehallgatással, változatos tevékenykedtetéssel, izgalmas, a szokásostól eltérő feladatokkal, színházi előadásokkal) motiválják a szülők és pedagógusok, nevelők a gyerekeket a tanulásra.

A kérdőív által és a kérdésekre adott válaszokkal a felállított hipotéziseimre javarészt választ kaptam. Az egyik legfontosabb eredmény a gyerekek motiválása és annak fenntartása a tanulásra a válaszok szerint leginkább dicsérettel alkalmazható. Véleményem, kutatásom és a válaszadók szerint is ehhez szükséges felismerni és gyakorolni is a tanulók életében a szeretetnyelveket. Így a motiváció elsősorban az elismerő szavakból, minőségi időből és egy-egy ölelésből, simogatásból kiindulva építhető fel és fokozható ajándékkal (pl.: matrica, nyomda, jutalomzseton, önbizalom növeléssel, pontozással, különböző munkaformákkal és tanítói módszerekkel, játékosítással). A szeretethiány valamekkora pótlására, a felnőtt életre való felkészítésre a válaszokból kiindulva jelentősen lehet alkalmazni a szeretetnyelveket akár a tanórák során, valamint különböző történetekben fellelhető olyan cselekménnyel, amely segítséget nyújthat a negatív élmények feldolgozására, vagy útnak indíthat egy gyógyulási folyamatot. A kötelező és házi olvasmányokban lévő szeretetnyelvek által szintén pozitív lelki és pszichológiai

fejlődés kezdeményezhető és érhető el megfelelő tevékenykedtetéssel és feldolgozással, valamint a kellő idő ráfordításával. Természetesen nincs mindig lehetőség és nem minden gyermeknél válik be, de kezdetnek jó ötletnek tartották a szülők és pedagógusok nagy része is.

Így kutatásom során arra a megállapításra jutottam, hogy a megfelelő olvasmány kiválasztásával és a szeretetnyelvek ismeretével el lehet indítani a gyermekeket a pozitív lelki és pszichológiai fejlődés útján, emellett az olvasóvá nevelés során is hasznosítható módszernek bizonyulhat a kellő energia befektetésével és a szülőkkel való „harmónikusabb” együttműködéssel.

Összegzés

Szakdolgozatom a szeretetnyelvek megjelenéséről a kötelező és házi olvasmányokban és azok lelki és pszichológiai hatásairól szolt – a gyerekekre vonatkoztatva. Munkám első felében általánosságban mutattam be kutatásaim alapján a szeretetnyelveket és a rájuk jellemző fontosabb motívumokat. Ezután a kisgyermekkorban és a kamaszkorban megjelenő szeretetnyelveket, azok felismerését és hasznosságát, ezzel együtt összegyűjtve a pszichológiai fejlődés pozitív és negatív oldalát is taglaltam. Majd Bosnyák Viktória egy kötelező olvasmányából és egy meséjéből kigyűjtve a szeretetnyelveket mutattam be az alsó tagozatos gyermekeknél elérhető pozitív változásokat. Ezután Molnár Ferenc kötelező regényét és Louis Sachar házi olvasmányát tanulmányozva szintén kigyűjtöttem a megjelenő szeretetnyelveket, és próbáltam összefüggésbe hozni a serdülőkori problémák leírásával, valamint a lelki fejlődés rávezetésének lehetőségét is kifejtve. Arra a megállapításra jutottam, ha nem is mindig sikerült kifejtteni minden kisgyermekkorai probléma megjelenésére adó helyes kezelési tanácsokat a könyvek által, de hasznosnak bizonyultak a gyermekek életében megjelenő egy-egy probléma kialakulására segítséget találni, ami leginkább a felső tagozathoz választott regények tanulmányozásánál érte el a kívánt eredményeket.

A szülőket és pedagógusokat együttműködésre hívó kérdőívem kitöltésével nagyobb számszálékban sikerült válaszokat kapni felmerülő hipotéziseimre. Az elemzésem végén ki is tértem rá, hogy leginkább a gyermekek motivációjával kapcsolatos kérdéseimre sikerült választ kapni. Hiszen enélkül hiába szeretnénk olvasóvá nevelni egy gyermeket, ha nincs meg a kellő érdeklődése. Tehát a figyelem felkeltéséhez, fenntartásához és a feladattudat helyes kialakításához éppolyan szükséges a szeretetnyelvek felismerése és használata, mint a szeretethiány pótlása az iskolában, vagy a szocializálatlan gyermek integrálása a szabadabb és sikereesebb felnőtt élet kialakítására, valamint a negatív otthoni és társas környezetben felmerülő problémák áthidalása, feldolgozása és

megoldása. Kutatásom során a hol különböző, hol egységes véleményeket és saját tapasztalataimat összegezve arra a megállapításra jutottam, hogy a kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek által, ha megszüntetni nem is lehet a problémákat, de a megoldást elő lehet készíteni. Emellett e technikák hasznosíthatóak otthon és az iskolában is, ha a megfelelő időráfordítással és változatos módszerek alkalmazásával kerülnek elő.

Felhasznált irodalom

- Bagdy Emőke: Gyermekpszichológia : A kamaszkor fontos kérdései, Kiemelt problémák, veszélyek. [online] cop. 2022.05.10. [2023. 02. 13.] URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=qVzK6Fiw7uk>
- Bosnyák Viktória: Puszedli és Habcsók : Mese az öt szeretetnyelvről: Budapest: Kolibri Kiadó, 2018.
- Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány: Budapest: Kolibri Kiadó, 2013.
- Chapman, Gary – Campbell, Ross: Az 5 szeretnyelv gyerekekre hangolva: Szeresd úgy, hogy érezze! Budapest: Harmat Kiadó, 2021.
- Chapman, Gary – Campbell, Ross: Az 5 szeretnyelv kamaszokra hangolva: Szeresd feltétel nélkül! Budapest: Harmat Kiadó, 2022.
- Jávorné Kolozsváry Judit: Korunk gyermekeinek érzelmi élete : az iskolában folyó érzelmi nevelés: Gyermeknevelés (2015.) 3. évf. 1. szám 118–136. p.
- Károli Bibília. Budapest: A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2008.
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiú : A gittegylet: Budapest: Móra Könyvkiadó, 2021.
- Kollár Katalin, N. – Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak: Budapest: Osiris kiadó, 2004.
- Pinczésné Dr. Palásthy Ildikó: A lelki egészség sajátosságai kisiskolás korban [online] 2022.05.10. [2023. 02. 13.] URL:
http://acta.bibl.u-szeged.hu/28465/1/modszertani_041_004_147-149.pdf
- Sachar, Louis: Stanley, a szerencse fia: Budapest: Anonymus Kiadó, 2000.
- Vekerdy Tamás: Kamaszkor körül. [online] cop. 2022.05.10. [2023. 02. 13.] URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=S29W64tkQBk>

NYILATKOZAT

Alulírott Sinkovicz Nóra Magdolna, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, tanító szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalú összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023.05.03.

Sinkovicz Nóra Magdolna
Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatomot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár 2023. év május hó 3. nap

[Handwritten Signature]
Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A szeretetnyelvek megjelenése a kötelező vagy házi olvasmányokban és azok lelki és pszichológiai hatásai a gyerekekre nézve

Sinkovicz Nóra Magdolna

Tanító BA, Levelező

Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék/Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Belső témavezető: Dr. Gombos Péter (egyetemi docens)

Szakedolgozatom a szeretetnyelvek megjelenéséről a kötelező és házi olvasmányokban és azok lelki és pszichológiai hatásairól szól a gyerekek életében. Az iskolás évek érzelmi, fizikai és a szociális környezet változásainak feldolgozására írtam meg dolgozatomat a szeretetnyelvek segítségével hívásával.

Munkám első felében általánosságban mutatom be szakirodalom alapján a szeretetnyelveket és a rájuk jellemző fontosabb sajátosságait. Ezután a kisgyermekkorban és a kamaszkorban megjelenő szeretetnyelveket, azok felismerését és hasznosságát, ezzel együtt összegyűjtve a pszichológiai fejlődés pozitív és negatív oldalát is taglalom. Majd Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány című írásából, valamint Puszedli és Habcsók: Mese az öt szeretetnyelvről című meséjéből kigyűjtve a szeretetnyelveket mutatom be az alsó tagozatos gyermekeknél elérhető pozitív változásokat. Ezután Molnár Ferenc: Pál utcai fiúk című kötelező regényét, mint és Louis Sachar: Stanley, a szerencse fia című házi olvasmányát feldolgozva, szintén kigyűjtöttem a megjelenő szeretetnyelveket, és állítottam összefüggésbe a serdülőkori problémák leírásával, valamint a lelki fejlődés rávezetésének lehetőségét is kifejtve. Arra a megállapításra jutottam, ha nem is mindig sikerült kifejtetni minden kisgyermek- és kamaszkori probléma megjelenésére adó helyes kezelési tanácsokat a könyvek által, de hasznosnak bizonyultak a gyermekek életében megjelenő egy-egy probléma kialakulására segítséget találni, ami leginkább a felső tagozathoz választott regények tanulmányozásánál érte el a kívánt eredményeket.

A szülőket és pedagógusokat együttműködésre hívó kérdőívem kitöltésével nagyobb számszékben sikerült válaszokat kapni felmerülő hipotéziseimre. Az elemzésem végén ki is tértem rá, hogy leginkább a gyermekek motivációjával kapcsolatos kérdésekre sikerült választ kapni. Hiszen nélkül hiába szeretnénk olvasóvá nevelni egy gyermeket, ha nincs meg a kellő érdeklődése. Tehát a figyelem felkeltéséhez, fenntartásához és a feladattudat helyes kialakításához éppolyan szükséges a szeretetnyelvek felismerése és használata, mint a szeretethiány pótlása az iskolában, vagy a szocializálatlan gyermek integrálása a szabadabb és sikeresebb felnőtt élet kialakítására, valamint a negatív otthoni és társas környezetben felmerülő problémák áthidalása, feldolgozása és megoldása. Kutatásom során a hol különböző, hol egységes véleményeket és saját tapasztalataimat összegezve arra a megállapításra jutottam, hogy a kötelező és házi olvasmányokban megjelenő szeretetnyelvek által, ha megszüntetni nem is lehet a problémákat, de a megoldást elő lehet készíteni. Emellett e technikák hasznosíthatóak otthon és az iskolában is, ha a megfelelő időráfordítással és változatos módszerek alkalmazásával kerülnek elő.